

Τρόποι Υποστήριξης και Αξιολόγησης

Αποκατάσταση Μαθησιακών Δυσκολιών στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση

Τεύχος Γ'

Τομείς Προγράμματος Αποκατάστασης

- Αξιολογητικά εργαλεία
- Τελική αξιολόγηση



my - book.gr

Πρότυπο Ψηφιακό Εκπαιδευτικό Υλικό

Η συγγραφική ομάδα του my-book.gr

Περιεχόμενα

Θεωρητικό Υπόβαθρο	4
Έννοια Αξιολόγησης	13
Τι είναι;	13
Πότε γίνεται η αξιολόγηση;	15
Γιατί γίνεται η αξιολόγηση;	19
Πώς γίνεται η αξιολόγηση;	20
Διαφοροποίηση τελικού προϊόντος	21
Ερωτήσεις Κλειστού Τύπου	21
Ερωτήσεις Ανοικτού Τύπου	33
Τρίλιζα Επιλογών	37
Ταμπλό Επιλογών	39
Κάρτα Εξόδου	40
Τεχνική 3-2-1	43
Κάρτες Απάντησης	45
Γραφικός Οργανωτής	48
Αυτοκαθοδηγούμενος Τροχός	50
Μέθοδος Jigsaw	52
Κύβος Ασκήσεων	54
Γνωρίζω – Κατανοώ - Κάνω	56
Τεχνική RAFT	58
Ρουμπρίκα Αξιολόγησης	60
Λίστα Αξιολόγησης Γραπτής Έκφρασης	61
Πίνακες Αξιολόγησης	63
Λίστες Ελέγχου	66
Ανατροφοδότηση - Επαναξιολόγηση	69
Φύλλο Αυτοαξιολόγησης	70
Κέντρα Ενδιαφέροντος	71
Τεχνική Think – Pair – Share	73
Ακρωνύμια	75
Πολλαπλοί Τύποι Νοημοσύνης	78
Οδηγός Διαγωνισμάτων	83
Διαφοροποιημένα Διαγωνίσματα	85
Αρχαία Ελληνικά	85
Χαμηλό Επίπεδο	85
Μεσαίο Επίπεδο	89
Υψηλό Επίπεδο	94
Νέα Ελληνικά	99
Χαμηλό Επίπεδο	99
Μεσαίο Επίπεδο	105
Υψηλό Επίπεδο	111
Λογοτεχνία	117
Χαμηλό Επίπεδο	117
Μεσαίο Επίπεδο	124
Υψηλό Επίπεδο	129
Ιστορία	133
Χαμηλό Επίπεδο	133
Μεσαίο Επίπεδο	137
Υψηλό Επίπεδο	141

Θεωρητικό υπόβαθρο

Περίληψη

Η αξιολόγηση των μαθητών συνδέεται άμεσα με τη μαθησιακή διαδικασία. Προκειμένου να είναι επιτυχής, χρειάζεται να σχεδιάζεται για την υλοποίηση συγκεκριμένων σκοπών και να είναι συνεχής και ενταγμένη στη ροή του εκπαιδευτικού πλαισίου. Το συγκεκριμένο διδακτικό υλικό απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και ειδικής αγωγής που επιθυμούν να γνωρίζουν τι είναι η αξιολόγηση, πότε, γιατί και πώς χρησιμοποιείται ώστε να την εφαρμόζουν σωστά και να έχουν τη δυνατότητα να διαμορφώνουν διαφοροποιημένα διαγωνίσματα. Συγκεκριμένα, στο πρώτο μέρος παρουσιάζεται ένα θεωρητικό πλαίσιο της αξιολογητικής διαδικασίας, στο δεύτερο μέρος αναφέρονται τρόποι αξιολόγησης με παραδείγματα από σχολικά μαθήματα για εφαρμογή. Τέλος, καταγράφεται ο οδηγός διαγωνισμάτων και διαφοροποιημένα διαγωνίσματα διαβαθμισμένης δυσκολίας.

Λέξεις κλειδιά: διαφοροποιημένη διδασκαλία, τελική αξιολόγηση, τρόποι αξιολόγησης, διαγωνίσματα

Εισαγωγή

Αξιολόγηση

Η αξιολόγηση στην εκπαιδευτική πραγματικότητα αποτελεί μία διαδικασία η οποία στοχεύει να προσδιορίσει συστηματικά και αξιόπιστα την καταλληλότητα, τη λειτουργικότητα και το αποτέλεσμα μίας διδακτικής και παιδαγωγικής δραστηριότητας με βάση συγκεκριμένα κριτήρια (Ζαβλανός, 2003). Η επιτυχής αξιολόγηση προϋποθέτει να είναι συνεχής κατά τη διάρκεια της καθημερινής διδακτικής πράξης και πολύμορφη όσον αφορά τους τρόπους και τις τεχνικές που αξιοποιούνται (Παπακωνσταντίνου, 1993). Αξίζει να σημειωθεί, πως η αξιολόγηση δε στηρίζεται μόνο στους βαθμούς που παίρνει ο μαθητής σε γραπτές και προφορικές εξετάσεις αλλά και σε ερωτήσεις που υποβάλλονται σε διάφορες εργασίες που αναλαμβάνει να ολοκληρώσει. Αποτελεί, λοιπόν, έναν μηχανισμό ανατροφοδότησης με κυρίαρχο σκοπό τη βελτίωση τόσο της εκπαιδευτικής πράξης όσο και των δυνατοτήτων κάθε μαθητή (Stufflebeam, 1971).

Χαρακτηριστικά αξιολόγησης

Τα χαρακτηριστικά που απαιτείται να έχει η αξιολογητική διαδικασία είναι τα ακόλουθα:

- Εγκυρότητα: Οι ερωτήσεις καλύπτουν όσο το δυνατόν όλη την ύλη που έχει διδαχθεί.
- Αξιοπιστία: Όσες φορές και να επαναληφθεί, φέρνει το ίδιο αποτέλεσμα.
- Αντικειμενικότητα: Δεν επηρεάζεται από άλλους παράγοντες, όπως τη συμπάθεια ή αντιπάθεια προς έναν μαθητή, τη συναισθηματική κατάσταση του κριτή κ.ά.

Είδη αξιολόγησης

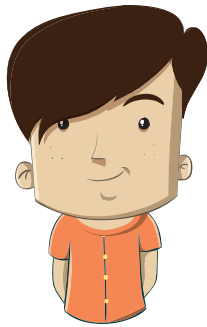
1. Αρχική αξιολόγηση: Η αρχική αξιολόγηση έχει ως στόχο τον προσδιορισμό των πιθανών δυσκολιών του μαθητή. Ο/Η εκπαιδευτικός προσπαθεί να προσαρμόσει τις μαθησιακές διαδικασίες στο επίπεδο κάθε μαθητή δίνοντας έμφαση στις δυνατότητες και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του (Κωνσταντίνου, 2007). Η δυνατότητα εξατομικευμένης διδασκαλίας βοηθά σημαντικά την επιτυχία της αξιολόγησης.

Έννοια Αξιολόγησης

Τι είναι;



Η έννοια της Αξιολόγησης είναι το κλειδί για τη Διαφοροποιημένη Μέθοδο Διδασκαλίας



Πώς γίνεται η σύνδεση αυτή;

Η διαφοροποιημένη διδασκαλία αποτελεί ένα είδος διδασκαλίας με βασικό γνώμονα το γεγονός **πως ο κάθε μαθητής είναι ξεχωριστός.**

Η μάθηση εστιάζει στη χρήση βασικών δεξιοτήτων για την κατανόηση σημαντικών εννοιών ή αρχών.

Η ανάθεση διαφοροποιημένων μορφών εργασίας βοηθά στην αξιολόγηση των μαθητών και στην ενθάρρυνσή τους για ενεργή συμμετοχή στη μαθησιακή διαδικασία

Η υιοθέτηση πολλαπλών διδακτικών στρατηγικών βοηθά στη μετατροπή της μάθησης και της γνώσης σε ευχαρίστηση και δημιουργία (Tomlinson, 2010).

Πώς γίνεται η αξιολόγηση;



Χαρακτηριστικά ενός Καλού Εξεταστικού Δοκιμίου

Εγκυρότητα

Ο βαθμός ανταποκρίνεται στην ύλη που διδάχθηκε και αντιστοιχεί με τους στόχους και τις δυνατότητες των μαθητών/τριών.

Αξιοπιστία

Αν επαναληφθεί, θα φέρει τα ίδια αποτελέσματα.

Διακριτικότητα

Κατατάσσει τους/τις μαθητές/τριες σε κατηγορίες επίδοσης ανάλογα με τη γνώση της εξεταζόμενης ύλης/ικανότητας.

Αντικειμενικότητα

Η βαθμολόγηση των εξεταζόμενων γίνεται με τα ίδια κριτήρια. Λαμβάνονται υπόψη οι δυνατότητές τους.

Πώς γίνεται η εξέταση μαθητών/τριων με μαθησιακές δυσκολίες;



Προετοιμασία των μαθητών για τη διαδικασία της αξιολόγησης.

Κλίμα εμπιστοσύνης και ασφάλειας.

Σαφή κριτήρια επάρκειας και αξιολόγησης στους μαθητές.

Εκπαίδευση των μαθητών στην κατανόηση διαφορετικών εκφωνήσεων για το ίδιο θέμα.

Προσομοίωση της αξιολόγησης.

Νοηματικά στηρίγματα ως οδηγούς για την προσπέλαση δυσκολιών κατανόησης των εκφωνήσεων ή του περιεχομένου των εργασιών.

Επιλογές μορφής αξιολόγησης μέσω quiz ερωτήσεων (π.χ. ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, σωστού/λάθους, συμπλήρωσης κενών)

Παροχή επιλογών για το τελικό προϊόν με βάση τον τύπο μάθησης (πχ. ζωγραφική, κατασκευή, ταινία κ.α)

Περισσότερος χρόνος για την υλοποίηση των διάφορων εργασιών.

Στρατηγικές για την αντιμετώπιση δυσκολιών κατά την εκτέλεση έργου (π.χ. μνημονικά βοηθήματα, ακρωνύμια, ποιηματάκια βοηθοί)

Ερωτήσεις **Ναι – Όχι**

Μοντελοποίηση Οδύσσεια

Επισήμανση: Παρατηρήστε τις παρακάτω προτάσεις και σημειώστε με ένα **Ναι** ή **Όχι** αν συμφωνείτε ή διαφωνείτε με το περιεχόμενό τους.

- Οι άνθρωποι χάνονται από τα δικά τους λάθη.

Ναι

Όχι

- Οι θεοί δεν καθορίζουν τις τύχες των ανθρώπων.

Ναι

Όχι

- Τα βάσανα του ήρωα τελειώνουν με την επιστροφή του στην πατρίδα.

Ναι

Όχι

- Η ταυτότητα του κεντρικού ήρωα αποκαλύπτεται στο τέλος.

Ναι

Όχι

- Η αφήγηση των γεγονότων θα ακολουθήσει τη χρονική σειρά με την οποία έγιναν.

Ναι

Όχι

Επισήμανση: Δοκιμάστε να καταγράψετε ερωτήσεις **Ναι-Όχι** στο μάθημα της Οδύσσειας, Ιλιάδας ή Ελένης.

-

Ναι

Όχι

-

Ναι

Όχι

-

Ναι

Όχι

-

Ναι

Όχι

-

Ναι

Όχι

Διατύπωση Ερωτήσεων

Αναλύστε	Αναφερθείτε <u>σε όλους τους παράγοντες</u> που συνέβαλαν στη διαμόρφωση γεγονότων/ ιδεών/ καταστάσεων, <u>στις σχέσεις</u> που υπάρχουν μεταξύ τους και καταλήξτε σε <u>συμπεράσματα</u> .
Ανασκοπήστε	<u>Διερευνήστε</u> κάποιο συγκεκριμένο θέμα, κάνοντας <u>κριτικές παρατηρήσεις</u> .
Αναφερθείτε	<u>Διηγηθείτε ή περιγράψτε</u> τα γεγονότα με ταυτόχρονη παρουσίαση των <u>αιτίων</u> που τα προκάλεσαν.
Αντιδιαστείλετε	Βλ. αντιπαραβάλετε
Αντιπαραβάλετε	(Αντι) παραθέστε γεγονότα/ θεσμούς, δύο ή περισσότερων περιόδων και τονίστε τις ουσιαστικές διαφορές τους.
Αξιολογήστε	Μετρήστε και εκτιμήστε τη <u>σπουδαιότητα</u> της συμβολής γεγονότων, παραγόντων, στη <u>διαμόρφωση</u> και <u>εξέλιξη</u> των πραγμάτων. Περιλάβετε επίσης και τη <u>δική σας άποψη</u> κατάλληλα <u>τεκμηριωμένη</u> .
Δηλώστε	Παρουσιάστε σε σύντομη αλλά <u>σαφή</u> μορφή τα γεγονότα μιας περιόδου, τα αίτια, τις συνέπειες.
Δικαιολογήστε	Δώστε ικανοποιητικά στοιχεία/ επιχειρήματα που να <u>δικαιολογούν</u> την εξέλιξη/διαμόρφωση των γεγονότων, τη στάση προσώπων.
Εκτιμήστε	Βλ. αξιολογήστε
Εξετάστε	Αναφερθείτε στα γεγονότα μέσα στα πλαίσια που καθορίζει η ερώτηση, με ταυτόχρονη παρουσίαση <u>αιτίων, λόγων, κινήτρων</u> , που τα προκάλεσαν και <u>πάρτε θέση</u> πάνω σε αυτά με τη κατάλληλη τεκμηρίωση.
Εξηγήστε	Κάνετε σαφές <u>πώς και γιατί</u> γεγονότα κλπ, διαμορφώθηκαν και ποιοι <u>παράγοντες</u> συνετέλεσαν στη διαμόρφωση αυτή. Παραθέστε και την <u>αποψη</u> σας κατάλληλα <u>τεκμηριωμένη</u> .
Ερμηνεύστε	Δώστε μια εξήγηση για το τι συνέβαλε στη διαμόρφωση ενός γεγονότος, μιας ιδέας και τοποθετηθείτε ανάλογα ασκώντας σχετική <u>κριτική</u> .
Καθορίστε	Παρακολουθήστε την εξέλιξη ενός θέματος ξεκινώντας από το σημείο που καθορίζει η ερώτηση.
Κρίνετε	Δώστε τις προσωπικές σας <u>απόψεις</u> για τη σημασία ενός γεγονότος και <u>τεκμηριώστε</u> με βάση τα σχετικά στοιχεία.
Ορίστε	Αναφέρετε <u>τα ακριβή γεγονότα</u> και τη σημασία τους για την περίοδο που εξετάζεται.
Παρουσιάστε	Δώστε με σαφή δομή την εικόνα μιας συγκεκριμένης περιόδου, δίνοντας απάντηση στα ερωτήματα <u>πού; πότε; πώς; γιατί;</u>
Περιγράψτε	Δώστε <u>λεπτομερή περιγραφή</u> των γεγονότων μιας συγκεκριμένης εποχής ή περιόδου και των διαδικασιών που τα προκάλεσαν ή τα διαμόρφωσαν
Σκιαγραφήστε	Δώστε <u>τα κύρια στοιχεία ή τις γενικές αρχές</u> των γεγονότων με έμφαση στη <u>δομή και την κατάταξή τους</u> .
Συγκρίνετε	Βρείτε <u>τις ομοιότητες και τις διαφορές</u> μεταξύ γεγονότων/ θεσμών κλπ.
Συζητήστε	Διερευνήστε ή εξετάστε <u>εξονυχιστικά</u> το σχετικό θέμα χρησιμοποιώντας κατάλληλη <u>επιχειρηματολογία</u> και όπου χρειάζεται δώστε <u>τα υπέρ και τα κατά</u> μιας άποψης.
Σχολιάστε	Μετά από σύντομη αναφορά στο θέμα, παραθέστε δικές σας <u>απόψεις</u> τις οποίες θα υποστηρίζετε με βάση τα <u>πραγματικά γεγονότα</u> .
Συνοψίστε	Δώστε σύντομη <u>αναφορά</u> των βασικών γεγονότων, καταστάσεων.
Τεκμηριώστε	Δώστε <u>όλες τις ιστορικές πληροφορίες</u> που χρειάζονται για την <u>υποστήριξη</u> μιας άποψης, κινήτρων και επιδιώξεων προσώπων, του βαθμού επιτυχίας/ αποτυχίας θεσμών κλπ.



Τεχνική 3-2-1

Αφού ξαναδιαβάσω το προσχέδιό μου, σημειώνω:

3 βελτιώσεις που μπορώ να κάνω

1. Εμπλουτισμός του λεξιλογίου
2. Μεγαλύτερη έκταση
3. Περισσότερα πειστικά επιχειρήματα

2 πηγές που μπορώ να χρησιμοποιήσω

1. Αξιοποίηση λεξικού
2. Αξιοποίηση πληροφοριών από σχετικά κείμενα της ενότητας του σχολικού εγχειριδίου

1 πράγμα που μου αρέσει στο προσχέδιό μου

1. Μου αρέσει γιατί ακολούθησα τη δομή της φιλικής επιστολής

Επισημάνση: Δώστε στον/στη μαθητή/τρια να γράψει ένα κείμενο σχετικά με μία θεματική ενότητα της τάξης του/της. Αφού, ολοκληρώσει το γραπτό του δώστε του τη δυνατότητα να αξιοποιήσει την τεχνική 3-2-1 για τυχόν βελτιώσεις.



Τεχνική 3-2-1

Αφού ξαναδιαβάσω το προσχέδιό μου, σημειώνω:

3 βελτιώσεις που μπορώ να κάνω

1.
.....
2.
.....
3.
.....

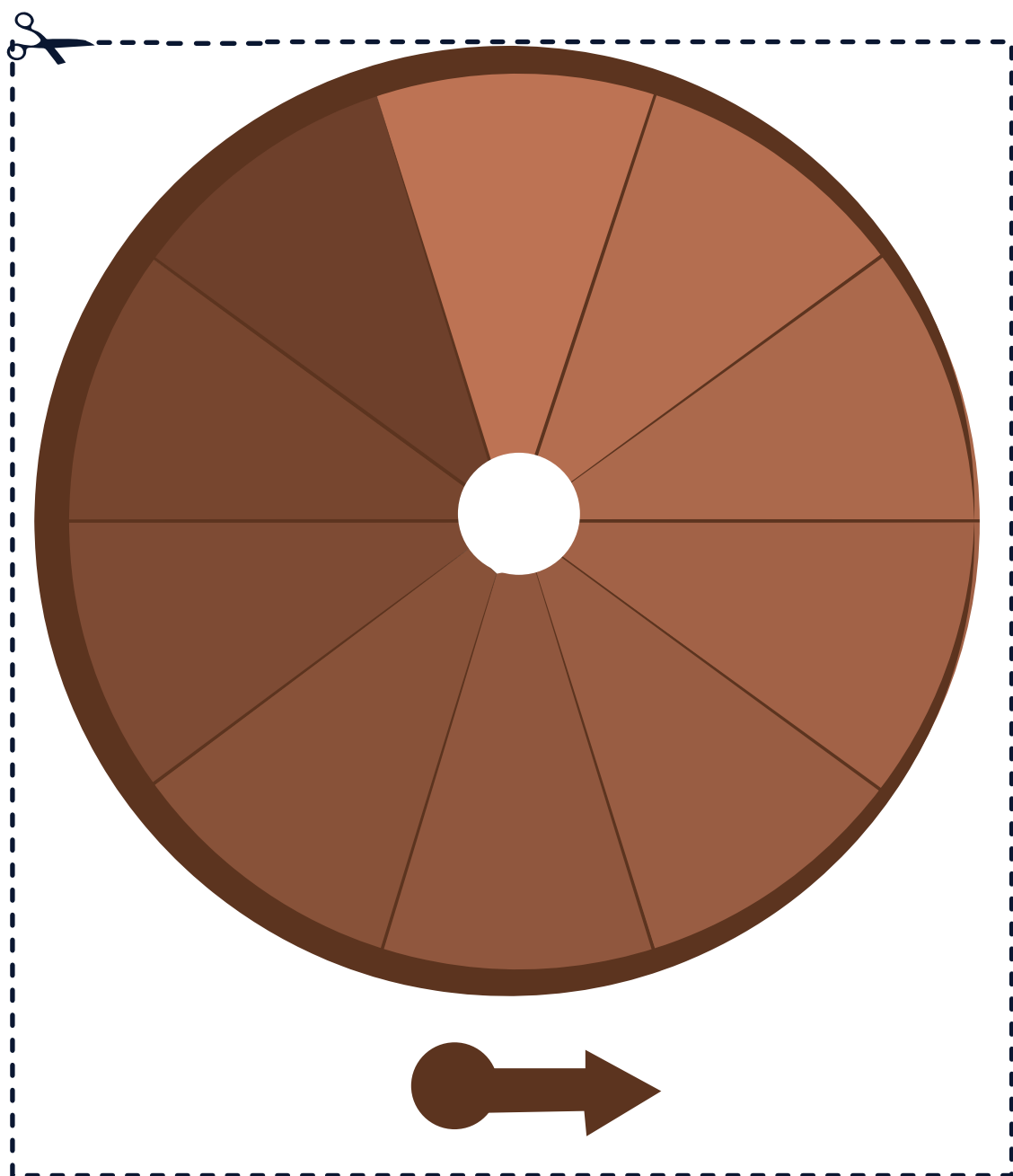
2 πηγές που μπορώ να χρησιμοποιήσω

1.
.....
2.
.....

1 πράγμα που μου αρέσει στο προσχέδιό μου

1.
.....

Επισήμανση: Δημιουργήστε τον δικό σας αυτοκαθοδηγούμενο τροχό για την πληρέστερη προσέγγιση μίας συντακτικής ή γραμματικής έννοιας στα Αρχαία Ελληνικά.



Ρουμπρίκα Αξιολόγησης



Η Ρουμπρίκα Αξιολόγησης χρησιμοποιείται μετά την ολοκλήρωση της γραπτής έκφρασης με στόχο την παροχή ανατροφοδότησης στον/στη μαθητή/τρια.

Επισήμανση: Ελέγξτε ένα γραπτό κείμενο χρησιμοποιώντας την παρακάτω ρουμπρίκα αξιολόγησης. Σημειώστε με Χ τα πλαίσια στα οποία ανταποκρίνεται ή όχι το συγκεκριμένο γραπτό κείμενο.

	1=στοιχειώδης	2=επαρκής	3=ισχυρή	4=εξαιρετική
Μηχανισμοί	-Πολλά λάθη ορθογραφίας, γραμματικής και στίξης. ☐ -Τμήματα προτάσεων. ☐ -Λανθασμένη κεφαλαιοποίηση. ☐	-Κάποια λάθη γραμματικής και ορθογραφίας. ☐ -Οι περισσότερες προτάσεις έχουν στίξη και είναι πλήρεις. ☐ -Χρησιμοποιεί πεζά και κεφαλαία. ☐	-Λίγα ορθογραφικά και γραμματικά λάθη. ☐ -Σωστή στίξη. ☐ -Πλήρεις προτάσεις. ☐	-Σωστή ορθογραφία, γραμματική και στίξη. Πλήρεις προτάσεις. ☐ -Σωστή χρήση κεφαλαιοποίησης. ☐
Ιδέες & Περιεχόμενο	-Λέξεις – κλειδιά που δεν είναι κοντά στην έναρξη. ☐ -Ασαφές θέμα. ☐ -Απουσία αρχής, μέσης και τέλους. ☐ -Οι ιδέες δεν είναι οργανωμένες σε κάποια σειρά. ☐	-Η βασική ιδέα ή το θέμα βρίσκεται κοντά στην πρώτη πρόταση. ☐ -Μερικώς ορισμένο θέμα. ☐ -Προσπάθεια για οργάνωση σε αρχή, μέση και τέλος. ☐ -Κάποια σειρά της κύριας ιδέας και των λεπτομερειών σε ακολουθία. ☐	-Καλή κύρια ιδέα ή θεματική πρόταση. ☐ -Η βασική ιδέα είναι αρκετά πλατιά. ☐ -Έχει αρχή, μέση και τέλος. ☐ -Η κύρια ιδέα και οι λεπτομέρειες είναι σε κατάλληλη ακολουθία. ☐	-Ενδιαφέρουσα, ορθά διατυπωμένη κύρια ιδέα ή θεματική πρόταση. ☐ -Χρησιμοποιεί λογικό σχεδιασμό με αποτελεσματική αρχή, μέση και τέλος. ☐ -Καλή ροή ιδεών από τη Θ.Π. έως τις λεπτομέρειες σε ακολουθία. ☐
Αλληλεπίδραση σε μαθητές	-Μη συνεργασίμος/-η, ☐ -Μη συντονισμένος/-η, στη δραστηριότητα, ☐ -Μη παραγωγικός/-η. ☐	-Συνεργάζεται με συμμαθητή την περισσότερη ώρα. ☐	-Συνεργάζεται αποτελεσματικά με συμμαθητή. ☐ -Συμμετέχει σε συζητήσεις την περισσότερη ώρα. ☐	-Συμμετέχει ενεργά και με συνέπεια με συμμαθητή. ☐ -Συνεισφέρει γνώσεις, απόψεις και δεξιότητες. ☐